

**Інформація про виконання
у I–IV кварталах 2023 року
плану заходів з реалізації до 2024 року Національної стратегії сприяння
розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки
(розпорядження Кабінету Міністрів від 14.02.2023 р. № 160)**

**Напрямок “Забезпечення ефективних процедур громадської участі у формуванні
та реалізації державної політики на національному та регіональному рівні,
вирішенні питань місцевого значення”**

Мінінфраструктури та Мін’юстом здійснювалося супроводження у Верховній Раді України законопроектів:

- “Про внесення змін до Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” та інших законодавчих актів України щодо народовладдя на рівні місцевого самоврядування” (прийнято за основу);
- “Про внесення змін до Закону України “Про органи самоорганізації населення” щодо удосконалення порядку організації, діяльності та припинення органу самоорганізації населення” (доопрацьовується для розгляду у другому читанні);
- “Про публічні консультації” (профільним Комітетом ВРУ рекомендовано прийняти у другому читанні та в цілому).

Також задля удосконалення процедур підготовки регуляторних актів, зокрема механізмів і процедур залучення інститутів громадянського суспільства та суб’єктів господарювання ДРС розроблено **законопроект щодо внесення змін до Закону України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності”** та проведено консультації з громадськістю щодо нього.

Уряд прийняв [постанову “Деякі питання доступності інформаційно-комунікаційних систем та документів в електронній формі” від 21 липня 2023 р. № 757](#). Постановою внесені зміни до **Порядку оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади**, затвердженого постановою Кабінету Міністрів від 04.01.2002 р. № 3, а також визначено завдання органам виконавчої влади забезпечити модернізацію власних веб-сайтів для приведення у відповідність із вимогами ДСТУ EN 301 549:2022 “Інформаційні технології. Вимоги щодо доступності продуктів та послуг ІКТ”.

МКІП у співпраці з ГО “Центр демократії та верховенства права” протягом 2023 року проведено тренінги з питань доступу до публічної інформації (загальна кількість учасників близько 1500 осіб) та поширило відповідні [методичні рекомендації](#). Крім того [розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2023 р. № 1046](#) схвалено рекомендації, які допоможуть громадянам отримувати інформацію від державних органів спрощеною та доступною мовою.

НАДС у 2021–2023 роках погоджено 19 програм підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування з питань **діалогу як підходу до вирішення чутливих питань, розв’язання конфліктів**. У 2023 р. у Вищій школі публічного управління та регіональних центрів підвищення кваліфікації пройшли відповідне навчання 3576 державних службовців та 2646 посадових осіб місцевого самоврядування.

У **Волинській області** здійснюється реалізація проекту з розширення можливостей заради відновлення порозуміння для лідерів громад в Україні “Мир у цифровий час”. Представники 21 територіальної громади в **Одеській та Чернігівській областях** пройшли навчання в рамках проекту “Лабораторії творчого діалогу в громадах”, що реалізується спілкою “Громадські ініціативи України” за підтримки Програми “U-LEAD з Європою” та спрямований на пошук порозуміння між жителями та іншими заінтересованими сторонами в громаді, врахування інтересів різних груп при прийнятті рішень, побудову стійкої та продуктивної комунікації між органами влади та жителями громади для вирішення актуальних проблем. Представники територіальних громад **Дніпропетровської області** взяли участь у майстер-класі, проведеному в межах проекту “Порозуміння – запорука відновлення незламних громад Дніпропетровщини”, який є складовою проекту Громадянської служби миру (Civil Peace Service (CPS)) “Педагогіка миру для відновлення громадського діалогу на Сході України”; у Баштанській територіальній громаді **Миколаївської області** проведено “День Діалогу” в рамках проекту “Сприяння всебічному розвитку громад через аналітику, діалог та міжнародне співробітництво”, що впроваджується Асоціацією міст України за підтримки Програми “U-LEAD з Європою”; **Полтавською обласною військовою адміністрацією** спільно з проектом USAID “Говерла” проведено онлайн тренінг “Конфлікт-чутливість у муніципальних послугах: законодавство, методи та практики роботи з конфліктами” для представників територіальних громад з метою підвищення спроможностей щодо управління процесами запобігання конфліктам і врегулювання конфліктів; в **Харківській області** представники територіальних громад взяли участь в інформаційних сесіях та онлайн семінарах, організованих Програмою “U-LEAD з Європою”, працюють з експертами зазначеної програми над розробкою комунікаційного плану, орієнтованого на подолання кризових та конфліктних ситуацій у громадах. Представники територіальних громад **Сумської області** під час форуму “Децентралізація 2023. Законодавчий порядок денний” обговорили питання підтримки постійно діючої діалогової платформи громад, яка слугуватиме інструментом для забезпечення законодавчої підтримки реформи децентралізації та подолання наслідків війни.

Також представники органів місцевого самоврядування **Дніпропетровської, Донецької, Миколаївської, Полтавської, Сумської, Тернопільської, Чернігівської областей** протягом 2023 року пройшли навчання щодо механізмів впровадження інструментів діалогу як підходу до вирішення чутливих питань, розв’язання конфліктів. **Івано-Франківською, Київською, Миколаївською, Одеською, Сумською, Харківською обласними військовими адміністраціями** проводилися діалогові заходи із заінтересованими сторонами для вирішення чутливих питань.

Київською ОВА при обласному контактному центрі створено “команду діалогу”, що працюватиме над спільним вирішенням проблемних питань, які турбують громадськість. **Чернівецька ОВА** спільно з ГО “Агенція медіації та діалогу Чернівецької області”, організацією “Monday /світ PPM&UI” створюють у Чернівцях Центр медіації, який працюватиме над поширенням культури мирного вирішення спорів, створенням платформи для комунікації та професійного зростання спільноти медіаторів. Крім того, у Чернівецькому національному університеті ім. Ю. Федьковича протягом травня-липня 2023 р. організовано навчання за сертифікатною програмою «Професійний медіатор: базова підготовка».

Секретаріатом Кабінету Міністрів проведено сесію “Діалог в Україні: як посилювати дієве та не наступати на “граблі” за участю представників інститутів громадянського суспільства, органів виконавчої влади, експертів у рамках Форуму громадянського суспільства “Обриси майбутнього: перемога, відновлення та модернізація України”, організованого ГО “ІСАР “Єднання””.

З метою створення комунікаційної платформи для громадських об’єднань ветеранів **Мінветеранів** вивчило функціонування комунікаційних платформ для ветеранів Institute for Veterans and Military Families та Netherlands Veterans Institute та розробило загальний концепт такої платформи.

Мінекономіки за участю обласних та Київської міської військових адміністрацій, підприємців, їх об’єднань та спілок проведено аналіз стану функціонування регіональних рад підприємців та визначено основні напрями їх реформування.

Для підвищення спроможності органів виконавчої влади використовувати інструменти громадської участі **Секретаріатом Кабінету Міністрів** проведено онлайн-навчання для представників структурних підрозділів Держпродспоживслужби з питань проведення консультацій з громадськістю, а також спільно з ГО “ІСАР “Єднання” за підтримки проекту USAID “Ініціатива секторальної підтримки громадянського суспільства України” проведено зустріч з представниками ОВА та Київської МВА для обговорення питань сприяння органами виконавчої влади розвитку громадянського суспільства. Крім того, **Секретаріатом Кабінету Міністрів України** спільно з **Вищою школою публічного управління** розроблено загальну професійну (сертифікатну) [програму підвищення кваліфікації держслужбовців “Комунікації в органах публічної влади для демократичного врядування”](#).

Також Секретаріатом Кабінету Міністрів України у рамках проекту, що реалізовується спільно зі Спеціальним представником Головування – Координатором проектів ОБСЄ в Україні (Програмою підтримки ОБСЄ для України) розроблено навчальний курс “Діалог та публічні консультації: як співпрацювати з громадянським суспільством ефективно”, орієнтований на представників центральних органів виконавчої влади та місцевих державних адміністрацій, які під час виконання повноважень взаємодіють з представниками інститутів громадянського суспільства, іншими заінтересованими сторонами.

Напрямок “Створення сприятливих умов для формування та інституційного розвитку інститутів громадянського суспільства”

Мін’юстом здійснювалося супроводження у Верховній Раді України законопроекту “Про внесення змін до деяких законів України щодо унормування діяльності та державної реєстрації громадських організацій” (прийнято за основу).

Для розвитку системи громадянської освіти **МОН** із залученням Міжнародної фундації виборчих систем (IFES) розроблено [навчальну програму та навчально-методичні матеріали курсу “Демократія: ідеї на практиці”](#) для закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Проводиться апробація курсу в 22 закладах професійної (професійно-технічної) освіти.

Мінфіном підготовлено та оприлюднено на офіційному вебсайті [роз’яснення щодо заповнення фінансової звітності](#), провадження підприємницької діяльності інститутами громадянського суспільства. Крім того, постановою Кабінету Міністрів і Національного банку від 19.09.2023 № 1011 затверджена [Методологія визначення юридичною особою кінцевого бенефіціарного власника](#), яка у т.ч. покликана допомогти інститутам громадянського суспільства краще зрозуміти особливості відповідного процесу.

[Постановою Кабінету Міністрів від 25.07.2023 р. № 769](#) “Про внесення змін до Порядку проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка” **розширено перелік інститутів громадянського суспільства, що можуть брати участь у конкурсних процедурах (додано громадські об’єднання національних меншин (спільнот).**

З метою автоматизації та прозорості процесу проведення конкурсів проектів, розроблених молодіжними організаціями у рамках здійснення Українсько-Польських та Українсько-Литовських обмінів молоддю, 17 листопада 2023 року **Мінмолодьспортом** укладено договір про надання послуг з розробки програмного забезпечення електронної системи для реалізації сервісу “Конкурс проектів міжнародних молодіжних обмінів”.

Мінсоцполітики, Мінмолодьспортом, Мінветеранів, Фондом соціального захисту осіб з інвалідністю, Волинською, Житомирською, Запорізькою, Івано-Франківською, Миколаївською, Одеською, Полтавською, Сумською, Хмельницькою та Черкаською обласними військовими адміністраціями проводилося навчання (онлайн-вебінари, тренінги) для представників інститутів громадянського суспільства з питань підготовки програм (проектів, заходів) щодо участі у конкурсах для отримання бюджетної підтримки, проектного менеджменту, адміністрування проектів, роботи з казначейським обслуговуванням, здійснення комунікації під час реалізації проектів.

Конкурси з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка, з використанням модуля “Е-конкурси” онлайн-платформи “ВзаємоДія” протягом 2023 року проводили **Мінмолодьспорт, Фонд соціального захисту осіб з**

інвалідністю, Київська та Тернопільська обласні військові адміністрації, Черкаська міська рада та Павлоградська міська рада Дніпропетровської області.

Верховною Радою прийнято Закон України [“Про внесення змін до деяких законів України щодо ввезення, обліку, розподілу гуманітарної допомоги, особливостей оподаткування відповідних операцій та подання звітності”](#) (розроблений групою народних депутатів законопроект № 9111 [“Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення порядку ввезення, обліку та розподілу гуманітарної допомоги”](#)), яким, зокрема, внесено зміни до Закону України “Про гуманітарну допомогу” щодо спрощення порядку отримання, надання, оформлення, розподілу гуманітарної допомоги. Представники **Мінсоцполітики** взяли активну участь у підготовці зазначеного закону.

Для сприяння розвитку волонтерської діяльності Мінфін затвердив [наказ від 22.05.2023 № 264 “Про затвердження Змін до Порядку формування та ведення Реєстру волонтерів антитерористичної операції та/або здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації”](#).

У Волинській, Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій, Львівській, Кіровоградській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Сумській, Тернопільській, Хмельницькій, Черкаській, Чернівецькій, Чернігівській областях, м. Києві створені **ресурсні центри, хаби, інші інфраструктурні об’єкти** (центри активності громадян, підтримки громадських ініціатив, молодіжні, дитячі, освітні, соціальні, волонтерські, гуманітарні, ветеранські центри/хаби, громадські центри для внутрішньо переміщених осіб, громадські офіси/хаби, антикризові центри/хаби, інформаційно-ресурсні центри, бібліо- та інноваційні хаби тощо) для доступу інститутів громадянського суспільства до навчання, мережування, обміну ресурсами, взаємодії з органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

Також **Волинською, Дніпропетровською, Донецькою, Житомирською, Запорізькою, Київською, Луганською, Львівською, Миколаївською, Одеською, Полтавською, Сумською, Тернопільською, Харківською, Херсонською, Черкаською, Чернівецькою, Чернігівською обласними та Київською міською** військовими адміністраціями проводилося інформування громадськості про переваги створення інститутів громадянського суспільства, надавалися роз’яснення щодо їх реєстрації; **Дніпропетровською, Київською, Миколаївською, Одеською обласними та Київською міською** військовими адміністраціями проведено відповідні інформаційні кампанії.

Напрямок «Стимулювання участі інститутів громадянського суспільства в соціально-економічному розвитку України»

З метою удосконалення правових умов для участі інститутів громадянського суспільства у наданні за бюджетні кошти суспільно-значущих послуг Кабінет Міністрів 21.03.2023 р. прийняв постанову [№ 248 “Деякі питання реалізації експериментального проекту з надання в закладах охорони здоров’я, які належать до сфери управління Міністерства соціальної політики, окремих соціальних послуг деяким категоріям осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах”](#), якою

передбачено опрацювання механізму переходу від використання бюджетних коштів, що спрямовуються на утримання бюджетних установ - державних закладів охорони здоров'я, до оплати соціальних послуг, 03.10.2023 р. - постанови [№ 1050 “Про реалізацію експериментального проекту із запровадження договірної форми надання соціальної послуги із соціального супроводу військовослужбовців та членів їх сімей у військових частинах \(підрозділах\) Збройних Сил”](#) та [№ 1049 “Про реалізацію експериментального проекту із запровадження комплексної соціальної послуги з формування життєстійкості”](#), якими передбачено створення єдиного закупівельника соціальних послуг. За результатами зазначених експериментальних проектів, які триватимуть до 31 грудня 2024 року, Мінсоцполітики буде підготовлено законопроект для удосконалення механізмів надання соціальних послуг та визначення єдиного підходу до фінансування соціальних послуг надавачами з державного і недержавного секторів.

Дніпропетровською, Миколаївською, Полтавською, Чернівецькою, Чернігівською обласними військовими адміністраціями проводилися заходи для залучення інститутів громадянського суспільства до моніторингу надання соціальних послуг. Також **Запорізька, Миколаївська, Херсонська, Хмельницька обласні та Київська міська військові адміністрації** поінформували про оприлюднення інформації про участь інститутів громадянського суспільства у наданні соціальних та інших суспільно значущих послуг на власних медіамайданчиках, офіційних інформаційних ресурсах, соціальних сторінках надавачів соціальних послуг, на інформаційних стендах у приміщеннях надавачів соціальних послуг, у щорічних звітах керівників об'єднаних територіальних громад та на їх сайтах. **Дніпропетровська, Житомирська, Київська, Луганська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Сумська, Харківська, Херсонська обласні та Київська міська військові адміністрації** створювали та поширювали соціальну рекламу про суспільно корисну діяльність інститутів громадянського суспільства, проводили інформаційно-просвітницькі заходи з цієї тематики.

Для сприяння участі інститутів громадянського суспільства у громадському контролі, моніторингу та оцінці якості надання медичних послуг 21 листопада 2023 р. Уряд прийняв розроблену **МОЗ постанову [№ 1221 “Про наглядову раду закладу охорони здоров'я”](#)**. Постановою затверджуються **Порядок утворення наглядової ради закладу охорони здоров'я та Типове положення про наглядову раду закладу охорони здоров'я**.

Українським ветеранським фондом Мінветеранів проведено [комплексне дослідження потреб ветеранів та військовослужбовців](#), перша частина якого включала аналіз кращих іноземних практик (Сполучених Штатів Америки, Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії, Канади, Хорватії та Австралії) у сфері соціального захисту ветеранів, зокрема щодо надання їх послуг. [Результати](#) розміщено на сайті Українського ветеранського фонду.

Державний центр зайнятості на виконання доручення **Мінекономіки** розробив та оприлюднив [інформаційні матеріали щодо соціального підприємництва](#), механізмів підтримки та стимулювання його розвитку, а також надіслав їх обласним та Київській

міській військовим адміністраціям для поширення. **Дніпропетровська, Волинська, Донецька, Житомирська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Луганська, Миколаївська, Одеська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька, Чернігівська обласні та Київська міська військові адміністрації** поширювали зазначені матеріали, а також розроблений громадською організацією “Український незалежний центр політичних досліджень” у рамках проекту USAID “Громадяни в дії” посібник “Соціальне підприємництво” серед органів місцевого самоврядування, на офіційних ресурсах, у тому числі районних військових адміністрацій, медіамайданчиках регіону, популяризували практики соціальної відповідальності серед суб’єктів підприємництва, в тому числі шляхом демонстрації відповідних бізнеспрактик та реалізованих проектів соціальної корпоративної відповідальності на регіональному та місцевому рівні, проводили заходи (семінари, тренінги, воркшопи, круглі столи, бізнес-форуми, конференції, зустрічі, адвокасі-кампанії, демонстрації відповідних практик, прес-тури, обмін досвідом тощо) з відповідної тематики.

Мінмолодьспорт одним із пріоритетних завдань під час проведення конкурсу з визначення проектів, розроблених молодіжними та дитячими громадськими організаціями, для реалізації яких надавалася фінансова підтримка у 2023 році, та надаватиметься у 2024 році, визначив підвищення рівня компетентностей молоді для формування культури соціального підприємництва, стимулювання до відкриття власної справи. Також у конкурсі проектів в рамках Українсько-Польської Ради обміну молоддю одним із пріоритетних завдань на 2023 та 2024 роки визначено розвиток підприємницьких компетентностей молоді та підтримка підприємницьких ініціатив.

Також підтримку проектам інститутів громадянського суспільства, спрямованим на розвиток соціального підприємництва, надавали **Івано-Франківська, Луганська, Миколаївська, Харківська та Чернігівська обласні військові адміністрації**.

Напрямок “Створення сприятливих умов для міжсекторальної співпраці”

МКІП, Секретаріат Кабінету Міністрів, Мінінфраструктури, та Нацсоцслужба спільно з інститутами громадянського суспільства взяли участь у проведенні конкурсу “Громадянське суспільство, бізнес та влада – кращі практики співпраці”, що покликаний популяризувати успішні приклади тристоронньої співпраці між зазначеними секторами.

Для посилення комунікації правоохоронних органів з правозахисними та іншими інститутами громадянського суспільства **МВС організовано роботу комунікаційного майданчика** для взаємодії правоохоронних органів з представниками інститутів громадянського суспільства, правозахисних організацій з метою обміну інформацією та обговорення проблемних питань забезпечення безпеки діяльності представників інститутів громадянського суспільства. Проведено першу онлайн зустріч в межах майданчика, під час якої визначено ключові напрямки для подальшої взаємодії та обміну інформацією: моніторинг стану розслідування злочинів щодо представників громадянського суспільства, скоєних до 24.02.2022 р.; кримінальні провадження у

справах, що стосуються зниклих безвісти представників громадянського суспільства, цивільних заручників; кіберзлочини проти активістів; переслідування волонтерів.

Відповідно до розпорядження КМУ від 18.07.2023 № 637 запроваджено проведення щорічного Тижня громадянського суспільства в Україні. Перший такий Тиждень проведено у період з 11 по 17 вересня 2023 р. за загальною координацією МКІП. Загалом різними державними органами, громадськими об'єднаннями, було проведено понад 90 заходів в рамках Тижня.

Секретаріатом КМУ в рамках Тижня громадянського суспільства проведено першу координаційну онлайн-зустріч з питань виконання плану заходів з реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні. Участь у зустрічі взяли державні секретарі міністерств, представники центральних та місцевих органів виконавчої влади, інститутів громадянського суспільства, міжнародних організацій, наукових установ, визначених партнерами у плані заходів. Крім того, у межах 12 Форуму розвитку громадянського суспільства “Що дасть нам силу” 5 грудня 2023 року проведено інформаційну зустріч з питань виконання плану заходів з реалізації Стратегії та 6 грудня 2023 р. – Майстерню майбутнього “Державна політика сприяння розвитку громадянського суспільства: плануємо разом нові кроки” за участю представників органів виконавчої влади та інститутів громадянського суспільства. Майстерню проведено з метою аналізу стану виконання плану заходів з реалізації Стратегії, обговорення пріоритетних завдань та пропозицій до плану заходів на 2025–2026 роки, актуалізації завдань Стратегії в контексті викликів воєнного часу. 20 грудня 2023 року проведено вебінар для представників органів місцевого самоврядування з метою їх ознайомлення з можливостями, які надає, зокрема, Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства та план заходів з її реалізації.

Вінницька, Кіровоградська, Одеська обласні та Київська міська військові адміністрації провели регіональні форуми громадянського суспільства. Іншими обласними військовими адміністраціями проведено тематичні форуми: Волинською – форум молоді Волині “Молодіжні ініціативи та проекти”, “Форум волонтерських ініціатив”, Дніпропетровською – “Міжрегіональний форум: Роль молоді у національній та громадянській ідентичності”, форум місцевого розвитку “Громадська безпека та соціальна згуртованість”, ветеранський форум “Об'єднані гідністю заради майбутнього”, форум “Партнерство влади та бізнес-спільноти Дніпропетровщини в умовах сьогодення”, Запорізькою – форум громадських організацій області “Виклики воєнного часу: проблеми і рішення”, Львівською – III-й Міжнародний Волонтерський саміт “Взаємодія волонтерів, військових та влади = Перемога”, Івано-Франківською – регіональний форум “Громадянська освіта”, Полтавською – регіональний форум “Голос громадянського суспільства в формуванні та реалізації плану відновлення України”, форум “Ефективна співпраця влади, бізнесу та громадян як шлях до європейської інтеграції України”, Тернопільською – молодіжний форум “В єдності наша сила: Тернопільщина”, Харківською – форум Рад внутрішньо переміщених осіб, форум волонтерів, форум з питань реалізації ветеранської політики та форум “Стандарти прозорості та підзвітності”.

Мінмолодьспортом проведено Всеукраїнський форум для представників молодіжних рад та активної молоді “Як працювати під час війни” з метою обміну досвідом та кращими практиками, напрацювання інструментів для участі молоді на різних рівнях в умовах війни.

Також **Мінмолодьспортом** проведено два Всеукраїнських тренінги для представників, які працюють у молодіжних та дитячих ГО, під час яких, зокрема, було приділено увагу впровадженню принципів підзвітності, прозорості, публічності та належного врядування в діяльність інститутів громадянського суспільства, які надають послуги за бюджетні кошти, отримують підтримку за бюджетні кошти, заохочення добровільного оприлюднення інформації про їх діяльність, зокрема статутів, звітів про діяльність, фінансових звітів.

Мінмолодьспорт, Волинська, Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Запорізька, Івано-Франківська, Луганська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернігівська обласні та Київська міська військові адміністрації сприяли реалізації спільних проєктів українських і міжнародних інститутів громадянського суспільства, спрямованих на досягнення цілей сталого розвитку і розвиток громадянського суспільства в Україні, а також залученню інститутів громадянського суспільства до реалізації пріоритетних міжсекторальних та міжрегіональних програм з міжнародного розвитку та співробітництва.

Залучали інститути громадянського суспільства до реалізації пріоритетних міжсекторальних та міжрегіональних програм з міжнародного розвитку та співробітництва **Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Луганська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька обласні та Київська міська військові адміністрації**.

Нацсоцслужбою проведено зустріч з представниками інститутів громадянського суспільства щодо розробки **типової місцевої програми розвитку волонтерства**. Також розпочато роботу з розробки концепції **загальнодержавної програми розвитку волонтерства**.

Волинською, Дніпропетровською, Донецькою, Івано-Франківською, Київською, Миколаївською, Полтавською, Сумською обласними військовими адміністраціями проведено роботу щодо запровадження місцевих цільових програм з розвитку волонтерської діяльності, зокрема, органам місцевого самоврядування областей було надіслано відповідні рекомендації. Затверджено відповідні програми на 2023-2025 роки у Івано-Франківській міській територіальній громаді, Саксаганській територіальній громаді (Дніпропетровська область), Богородчанській селищній територіальній громаді (Івано-Франківська область); на 2023-2027 роки - у Луцькій та Хмельницькій територіальних громадах, Девладівській сільській територіальній громаді (Дніпропетровська область), Солотвинській селищній територіальній громаді (Івано-Франківська область), Новодонецькій селищній територіальній громаді (Донецька область), Ніжинській територіальній громаді (Чернігівська область). Також затверджена Програма сприяння громадянській активності у розвитку території міста

Нікополя на 2024-2026 роки, яка містить п 4. “Розвиток та підтримка волонтерського руху” (Дніпропетровська область). Розроблені проекти відповідних програм у 8 територіальних громадах Полтавської області; **Київською міською військовою адміністрацією** розпочато роботу над розробкою міської цільової програми «Сприяння розвитку волонтерства в місті Києві».

Відповідно до інформації, наданої обласними, Київською міською військовими адміністраціями, у всіх регіонах проводяться інформаційно-просвітницькі (медійні, культурно-мистецькі, тематичні, наукові, освітні та інших) заходи (кампанії) у закладах освіти, культури, соціального захисту та інших закладах, спрямованих на популяризацію волонтерської діяльності.

Крім того, **Нацсоцслужбою** спільно з організаціями, які залучають до своєї діяльності волонтерів, та волонтерами-практиками **підготовлено посібник “[Путівник з волонтерства в Україні: законодавство, менеджмент та найкращі практики](#)”**, що включає теоретичні основи волонтерської діяльності в Україні, форми волонтерства та їх організація, волонтерський менеджмент, успішні волонтерські практики, а також зразки/шаблони індивідуального плану волонтера, договорів про провадження волонтерської діяльності тощо. Публічна презентація посібника відбулась 5 грудня 2023 року на XII Форумі розвитку громадянського суспільства “Що дасть нам силу”.

Мінмолодьспортом здійснюється популяризація волонтерської діяльності серед молоді, зокрема шляхом роботи **Національної волонтерської платформи**. За 2023 рік на платформі зареєструвалися 234 організації, 710 волонтерських можливостей та 13 226 осіб-волонтерів.

НАДС погоджено [загальну короткострокову програму підвищення кваліфікації держслужбовців та посадових осіб місцевого самоврядування Вищої школи публічного управління “Актуальні питання провадження волонтерської діяльності в Україні”](#). Протягом 2023 року у Вищій школі публічного управління та регіональних центрах підвищення кваліфікації пройшли навчання з питань провадження волонтерської діяльності 195 державних службовців та 501 посадова особа місцевого самоврядування.

Наказом **Міндовкілля** від 05.12.2023 № 893 на основі пропозицій громадської ради утворено робочу групу з підготовки та проведення конкурсу проектів інститутів громадянського суспільства “Стале споживання – краще для тебе і довкілля”.

Нацполіція розробила [Рекомендації щодо запобігання виникненню передумов учинення правопорушень у сфері благодійної та волонтерської діяльності](#), які розміщені на веб-сайтах МВС та Нацполіції. У зв’язку з набранням чинності постановою Кабінету Міністрів України від 05.09.2023 р. № 953 “Деякі питання пропуску та обліку гуманітарної допомоги в умовах воєнного стану” рекомендації доопрацьовуються.

Також роз’яснювальну роботу серед населення, спрямовану на запобігання та протидію шахрайству, іншим зловживанням у сфері благодійної діяльності, волонтерської діяльності, надання послуг та пільг у цій сфері, здійснювали, у тому числі із залученням відповідних територіальних підрозділів Нацполіції, органів місцевого самоврядування та інститутів громадянського суспільства, **Дніпропетровська, Житомирська, Івано-Франківська, Київська, Луганська,**

Миколаївська, Одеська, Полтавська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Херсонська та Чернігівська обласні військові адміністрації.

З метою дослідження питань розвитку громадянського суспільства **Інститут політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАНУ** проводить наукове дослідження: “Політична участь громадянського суспільства у зарубіжних країнах: еволюція форм і методів відносин з владою”. Також Інститут підготував аналітичну записку “Західні політичні експерти про перспективи демократії у світі та в Україні”, а в рамках наукового проекту “Інституції громадянського суспільства України: перспективи розвитку в повоєнний період» – аналітичну записку “Громадянське суспільство України в умовах війни”. **НІСД** підготовлено аналітичну записку “Робота громадських рад при органах державної влади та місцевого самоврядування під час дії воєнного стану” та наукову статтю “Особливості інституціоналізації та переформатування напрямів громадських активностей в умовах повномасштабної російської збройної агресії”.